

The importance of oral care to reduce mortality in intensive and palliative care unit patients
Yoğun bakım ve palyatif bakım ünitelerinde ölüm oranlarını azaltmak için ağız bakımının önemi

Huriye Şenay Kızıltan¹

¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Radyasyon Onkolojisi Anabilimdalı

Corresponding author: Huriye Şenay Kızıltan *e-mail:* hskiziltan@gmail.com

Ethical approval: No need

Conflict of interest: No conflict of interest with any person or organization

ABSTRACT

Majority of patients in need of intensive care have comorbid diseases, obesity, and abnormalities in laboratory tests. Therefore, approximately half of these patients are intubated. It is of great importance that intubated patients are extubated as soon as possible. The most important reason for this is the local irritation caused by the intubated tube in the patient's mouth and throat. Due to the lack of oral food intake, dehydration, hypoalbuminemia, brain dysfunction, edema and circulatory disorders due to low or no mobility of the patient, the development of mucositis in the mouth, growth of microorganisms and sepsis can rapidly deteriorate the general condition.

ÖZ

Yoğun bakım ihtiyacı olan hastaların önemli bir kısmında komorbid hastalıklar, şişmanlık, laboratuvar tetkiklerde anormallikler vardır. Bu nedenle bu hastaların yaklaşık yarısı entübedir. Entübe edilmiş olan hastaların mümkün olduğunca kısa sürede ekstübe edilmesi büyük önem taşır. Bunun en önemli sebebi, entübe tüpünün hasta ağız ve boğazında yaptığı lokal tahriştir. Hastanın oral gıda alımının olmaması, dehidratasyon, hipo albüminemi, beyin fonksiyon bozukluğu, hareket kabiliyetinin az veya hiç olmamasına bağlı ödem ve dolaşım bozuklukları nedeniyle ağızda mukozit gelişimi,

mikroorganizmaların üremesi ve sepsisle hızla genel durumu bozulabilir.

GİRİŞ

Hastanelerin en önemli bölümleri yoğun bakımlar ve acillerdir. Bu bölümlerde gerekli tıbbi ekipman, hemşire bakımı diğer bölümlere göre çok daha önem arz eder.

Bununla beraber en tecrübesiz hemşirelerin yoğun bakım ve acillere yerleştirilmesi genellikle sorunların başlangıcını oluşturur. Hemşire sayısı yeterli olmayan yoğun bakımlarda hastaların özel bakımları eksik kalır. Yorulan hemşire ve doktor gece uykuya yenik düşer ve en kritik durumdaki hastaların genel durumunda buna bağlı ani değişiklikler görülür.

Yoğun bakım ihtiyacı olan hastaların önemli bir kısmında yaşlılık, şişmanlık, komorbid hastalıklar, laboratuvar tetkiklerde anormallikler vardır. Bu nedenle bu hastaların yaklaşık yarısı entübedir. Entübe edilmiş olan hastaların mümkün olduğunca kısa sürede ekstübe edilmesi büyük önem taşır.

Bunun en önemli sebebi, entübe tüpünün hasta ağız ve boğazında yaptığı lokal tahriştir. Hastanın oral gıda alımının olmaması, dehidratasyon, hipoalbüminemi, beyin fonksiyon bozukluğu, hareket kabiliyetinin az veya hiç olmamasına bağlı ödem ve dolaşım bozuklukları nedeniyle ağızda mukozit gelişimi,

mikroorganizmaların üremesi ve sepsisle hızla genel durumu bozulabilir.

Sepsis gelişen hastalarda kolayca dissemine intravasküler koagülasyon (DİK) sendromu gelişerek, mikrobiyotiklerle multipl organ yetmezlikleri neticesi hasta hızla ölüme gidebilir (1).

Oral mukozit gelişen hastalarda en sık görülen mikroorganizma fungal enfeksiyonlar ve kandidadır. Etkin bir şekilde tedavi edilmeyen fungal enfeksiyonlar sekonder enfeksiyonlara kaynak oluşturur. Zaten var olan dehidratasyon, mukozit ve oral gıda alınamaması nedeni ile artar ve dudaklarda çatlaklar oluşur.

Bu nedenle ağız bakımı çok önemlidir. Oral mukozit olmadan önce yapılırsa daha iyi olur. Su bazlı ürünler başlangıçta ağız ve dudakları nemlendirir de suyun kurutucu özelliği nedeni ile sonrasında kısa sürede kuruluk yapar. Bu nedenle üzüm çekirdeği yağı, sarı kantaron yağı gibi yağlı ürünlerle kombine edilerek kullanılmalıdır (2). Antiseptiklerin de çoğu aynı zamanda tahriş edici ve kurutucu olduğundan tek başına kullanılmamalıdır. Oral mukozitte glutamin, Granulosit Colony Stimule edici ajanlar, palifermin gibi bazı ilaçlar kullanılmaktadır (3).

Saturasyonu düşen hastalarda, ağız dudak ve mukozasının yağlı ürünlerle nemlendirildikten sonra saturasyonlarının ilginç şekilde % 5-15 arttığı görülmüştür.

Yoğun bakım ve palyatif bakım ünitelerinde ölüm oranlarını azaltmanın en iyi yollarından birisi iyi bir ekipmanla ağız bakımıdır.

KAYNAKLAR

- 1.Riley P, Glenny AN, Worthington HV, Littlewood A, Luisa M, Fernandez LM, et al. Interventions for preventing oral mucositis in patients with cancer receiving treatment: cytokines and growth factors. Cochrane Database Syst Rev. 2017; 2017(11): CD011990.
- 2.Sameer S, S. Manoj K. Beneficial effects of specific natural substances on oral health. Saudi Med J. 2017; 38(12): 1181-1189.
- 3.Vadhan-Raj S, Trent J, Patel S, Zhou X, Johnson MM, Araujo D, et al. Single-dose palifermin prevents severe oral mucositis during multicycle chemotherapy in patients with cancer: a randomised trial. Annals of Internal Medicine 2010;153(6):358-67.